

A székelyudvarhelyi **Tóth Levente** Norvégiában hivatásos halászként dolgozik, egy fenékkotrós halászhajó fedélzetén, kilenc éve melózik az északi országban. Négy év alatt közel járt az Északi-sarkhoz, Grönland partjaihoz, de még orosz vizeken is megfordultak. A halat megeszi és horgászni is szeret. Totó szerint Norvégia élhető ország.

Mire halásztok?

Tőkehalra általában. Garnélarákra egy évben egyszer megyünk, mert ennek télen van szezonja. Nyáron tőkehalat, piroshalat (szerk. megj. redfish, vörös álsügér) fogunk.

Kvótát teljesítünk. A kvóta azt jelenti, hogy a cég megveszi a jogot az államtól bizonyos mennyiségű hal vagy garnéla kifogására, ezt teljesítik a halászhajók.

Mennyit dolgoztok?

Két váltás van a hajón, havonta cserélődnek az emberek. Egy hónapot dolgozol, egy hónapot szabad vagy. Míg ti nem dolgoztok, addig a másik váltás van a hajón. Ezt úgy kell elképzelni, hogy a hajó, amióta megvették, egyfolytában kint van a tengeren. Amin én dolgozok, az egy tízéves hajó, azóta meg sem állt.

A váltáson belül van két műszak. Van egy kapitány és egy navigátor, avagy a másodtiszt, én a navigátor műszakjában vagyok. Éjjel kettőkor kezdünk, reggel nyolcig dolgozunk, utána

reggelizek, van hat óra szabadidőm, majd megyek délután kettőre és este nyolcig nyomom. Tizenkét órát dolgozom egy nap.

Ezenkívül, ha valami probléma van, például elszakad a háló, vagy több halat fogtunk a tervezettnél, akkor elvehetik az egyik pihenő felét. Akkor körülbelül tizenöt órát dolgozom.

Ki tudja, hogy hány órát dolgoztál? Ezt íjátok, „pontálják”?

Nem, ezt senki nem „pontálja”. Úgy működik, hogy megvan, hogy a fogásnak hány százalékát kapod. Általában 1, vagy 1,4 százalékot kapsz a fogásból, attól függően, hogy mekkora a hajó. Nincs ilyen, hogy túlóra, vagy munkaruhát kapsz ingyen. Százalékot adnak, te magadnak megveszed a munkaruhát, s ha hamarabb kifogjátok a kvótát, akkor több lesz a pénz, ha nem, akkor kevesebb. Egyenes arányban van a cég érdeke a te érdekeddel.

Mekkora a hajó?

Hetven méter hosszú, körülbelül kétezer tonna üresen a súlya, ez a cégnek a legkisebbik hajója. 550 ezer kilót rakodunk be, ez azt jelenti, hogy a fagyasztó ajtaját alig tudjuk becsukni. Ezzel szoktunk visszamenni a partra, a kikötőbe.

Történt már meg, hogy mondjuk egy hónapig kint hánykolódtatok a tengeren, s nem fogtatok semmit?

Nem, ilyen soha nem volt. Olyan viszont igen, hogy egy túra hat hétig húzódott el, holott három hétig kellett volna tartania. Az időkiesés főleg a mi veszteségünk volt, persze a cégnek is, mert fogyasztottuk az üzemanyagot.

Ez több mindentől függ, mert nem mindegy, hogy kinél vagy. Van olyan kapitány, aki egész életében szerencsés, s van olyan, akinek ugyanaz a végzettsége van, de mégsem működik valami. A kapitány még az útvonalat is kijelöli, ahol húznunk kell a hálót. Manapság már szonárral keresik a halakat.

Ha egyik típusú halból nem fogunk, akkor van 5-6 féle halra kvótánk, s akkor azokat halásszuk. Megyünk egy másik fajtára. Vannak olyanok, amikből egész sokat lehet fogni.

Mi a te feladatod a hajón?

Általában műszak elején kihúzzuk a hálót, ez a legveszélyesebb feladat, mert ez egy nyitott részen történik. Ki kell menni a hajó végére. A háló súlya sem elhanyagolható – igaz, hogy műanyagból van, de azon láncok, sodronykötelek vannak. 4-6 tonnát húzhat maga a háló. Van, hogy két „zsákot” engedünk ki, és azok, amikor kinyílnak, 270-300 méter hosszan fekszenek a tengerfenéken. Ezt kezdi el húzni a hajó, több négyzetkilométert halásznak le.

Műszak elején behúzzuk a hálót, a halakat a fedélzeten egy lappancs segítségével a gyárrészre rakodjuk, majd kiengedjük a hálót és megnézzük, hogy van-e rajta sérülés. Ha van, akkor kijavítjuk, aztán ismét leengedjük a hajóról.

Utána lemegyünk a gyárrészre, ott levágjuk a halak fejét, kibelevük, de ez gépesített. Két ember teszi a gépbe a halakat, két ember pedig nézi, hogy maradt-e bennük bélmaradék, ha igen, akkor azt is kitépik. Másik két ember teszi bele a halakat egy fagyasztótáblába. Ha a fagyasztók megteltek, akkor becsomagoljuk zsákokba, majd ezek lekerülnek a fagyasztóblokkokba. Vannak kicsi és nagy táblák fagyasztott halakból, a kicsi 25 kilós, a nagy pedig 50.

Mi a legnehezebb a hajón?

A blokkok, azok nagyon nehezek. A körülbelül 50 kilogrammos fagyasztott blokkokat kell emelgetni. Van erre egy technika, egy 70 kilogrammos ember fel tud emelni egy 50 kilogrammos blokkot, sőt még a feje fölé is fel tudja rakni. Lábból kell emelni, ez a titok nyitja.

Mekkora volt a legnagyobb fogás?

Egy alkalommal 45 tonnát fogtunk egyszerre. A háló el is szakadt, csak harmincat tudtunk kihúzni a hajóra.

A kapitányunk mesélte – én akkor még nem voltam a hajón – hogy egyszer a háló beleakadt a tengerfenéken valamibe. Azt mondják, hogy egy tengeralattjáróba, és 70 méternyire húzta a hajót vissza. Gondolj bele, a hajó működött és mégis visszafele húzta.

